

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/206/2016
Identifikačné číslo spisu: 4107208783
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4107208783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Obce Golianovo, so sídlom v Golianove, Golianovo 400, proti žalovanému I., bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. Máriou Jakubíkovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu 43, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 19 C 41/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 2. júna 2016, sp. zn. 9 Co 692/2015, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. júna 2015, č. k. 19 C 41/2007-659 zamietol návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 2. júna 2016, sp. zn. 9 Co 692/2015 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti, zapísanej na LV č. XXXX okres T., obec K., kat. úz. K., parc. registra „C“ č. XXX/X. - orná pôda vo výmere 5315 m² v celosti.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dňa 12. júla 2016 dovolaním žalovaný, pričom dôvodil súčasne ustanoveniami § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď sa pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V súvislosti s dovolacím dôvodom odklonenia od ustálenej rozhodovacej praxe dal do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „č. M Cdo 55/01 zo dňa 29. apríla 2003“ a rozhodnutie sp. zn. 2 Cdo 240/08. Argumenty pre podporu dovolacieho dôvodu, že vec je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne v dovolaní bližšie nešpecifikoval. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch rozhodnutia.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (pozri napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti, čo platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

14. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

15. V danom prípade žalovaný v dovolaní poukázal na dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 CSP (ktorý prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 CSP) a v ďalšom obsahu dovolania sa zaoberal nesprávnym právnym posúdením prejednávanej veci odvolacím súdom. V uvedenom dovolaní však žalovaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

16. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

17. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď pri riešení právnej otázky sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení bolo povinnosťou dovolateľa konkrétne uviesť a vysvetliť, z čoho vyvodzuje danosť uvedeného dôvodu, teda demonštrovať inými rozhodnutiami dovolacieho súdu, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach, ako aj uviesť v čom je rozdiel od rozhodnutia súdu v prejednávanej vlastnickej veci a ako dovolací súd už rozhodol v iných obdobných veciach v minulosti. CSP v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa, a nie dovolací súd.

18. V prejednávanej veci sa odvolací súd zaoberal posúdením právnej otázky spočívajúcej v tom, či výmer o vlastníctve pôdy ako správny akt je možné preskúmať všeobecným súdom. Jednalo sa o preskúmanie v tom zmysle, že ak by toto rozhodnutie vydané na to oprávneným orgánom vykazovalo vady (v tomto prípade chýbajúci odtlačok úradnej pečiatky), či by bolo možné takéto rozhodnutie označiť za nulitný (ničotný) akt. Túto právnu otázku odvolací súd posúdil s ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorú podporil odkazom na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu.

19. Dovolateľ okrem prostého označenia dvoch spisových značiek rozhodnutí najvyššieho súdu (sp. zn.

M Cdo 55/01 a 2 Cdo 240/08), ktoré mimochodom na danú vec nemožno použiť, neuviedol ani právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré rozporuje a ktoré by korešpondovalo s právnou otázkou riešenou v odvolacom konaní a ani iné právne posúdenie predmetnej riešenej právnej otázky podporené ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, ktoré by predstavovalo dovolateľom tvrdený odklon. Dovolateľ poukazuje na skutočnosť, že žalobca ako obec nemala v rokoch 1945 až 1990 právnu subjektivitu, a preto nemohla nadobudnúť vlastnícke právo a polemizuje s dostatočnosťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V dovolaní však úplne absentuje uvedenie iného právneho posúdenia ohľadne právnej otázky v odvolacom konaní primárne riešenej.

20. Záverom dovolací súd uvádza, že dovolateľ vôbec v dovolaní nekonkretizoval, v čom vidí rozdielnosť rozhodovania a posudzovania právnej otázky dovolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), preto nebolo možné sa k tomuto bližšie vyjadriť.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.